

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-
педагогічної роботи

професор В. Д. Марковський

“ ____ ” серпня 2020 року

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ
ОСВІТИ»**

Навчальний рік 2020 - 2021

галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»
(шифр і назва спеціальності)

курс перший

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри
української мови, основ психології та
педагогіки

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем загальної та передфахової підготовки

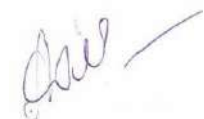
Протокол від
“ ____ ” _____ 2020 року № ____

Протокол від
“31” серпня 2020 року № 14

Голова методичною комісією ХНМУ з
проблем гуманітарної та соціально-
економічної підготовки

Завідувач кафедри

_____ проф. Вовк О. Ю.
(підпис) (прізвище та ініціали)

проф. Фоміна Л.В.
(прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 2020 року

(підпис)

“31” серпня 2020 року

1. Дані про викладача, що викладає дисципліну

Прізвище, ім'я по батькові викладача	кандидат психологічних наук Шейко Анастасія Олександрівна
Контактний тел.	+38 (093) 181-35-43
E-mail:	asesuale@gmail.com
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Світовий досвід та тенденції розвитку університетської освіти» складений відповідно до тимчасового Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців другого (магістерського) рівня, галузі знань 01 – «Освіта / педагогіка», спеціальності – 011 «Освітні, педагогічні науки».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Актуальність навчальної дисципліни «Світовий досвід і тенденції розвитку університетської освіти» у системі підготовки магістрів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» визначається тим, що в період сьогодення університети, зберігаючи та аналізуючи, наслідуючи і визначаючи свою місію, покликані проявити вірність традиціям із мобільністю своїх нових стратегій (із домінуванням перспективно орієнтованих), відкривати себе співтовариству і не піддаватися ризикам девальвації класичної університетської культури, що має майже тисячоліття своєї історії.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних психолого-педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення курсу є розвиток вищої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Світовий досвід та тенденції розвитку університетської освіти» має зв'язки з такими дисциплінами, як: «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця», «Планування та організація освітнього процесу», «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні», «Системний підхід у вищій освіті».

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця, теорії і практики вищої професійної освіти.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є: здійснення аналізу та узагальнення світового досвіду й тенденцій розвитку університетської освіти.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: формування у студентів системи знань щодо суті й соціального значення вищої освіти, сучасних тенденцій та розвитку; формування навичок самостійного й ефективного навчання в університеті з урахуванням світових освітніх тенденцій; формування власне освітнього середовища, культури організації навчання, культури викладачів і студентів, культури забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців та науково-педагогічних працівників.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

інтегральної: здатність вирішувати типові та складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійній педагогічній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, педагогічних, психологічних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової аудиторії;

загальних компетентностей: здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

спеціальних (фахових) компетентностей: здатність окреслювати тенденції розвитку вищої професійної освіти в Україні та світі та визначати особливості педагогічної праці; здатність організовувати освітній процес, використовуючи адекватні методи, засоби та прийоми професійної підготовки; обґрунтування вибору методів, форм та засобів організації освітнього процесу; здатність використовувати у професійній діяльності знання з особливостей дидактичних систем різного рівня і практики їх проектування; здатність використовувати у професійній діяльності знання з вибору та застосування форм та методів, педагогічних технологій навчання; здатність забезпечувати методику викладання дисциплін у вищій школі.

соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вміє працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, має креативні підходи до вирішення завдання.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей»:

Матриця компетентностей

№ з/п	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1	здатність вирішувати типові та складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, педагогічних, психологічних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової аудиторії.				
Загальні компетентності					
1	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо	Свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Нести відповідати за свою громадянську позицію та діяльність
2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Методи реалізації знань у вирішенні практичних питань	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуаціях	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності	Нести відповідальність за своєчасність прийнятих рішень
3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим	Знати сучасні тенденції розвитку освіти та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
4	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	У галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
Спеціальні (фахові) компетентності					

1	Здатність окреслювати тенденції розвитку вищої професійної освіти в Україні та світі та визначати особливості педагогічної праці.	<ul style="list-style-type: none"> • світові тенденції розвитку вищої освіти в XXI ст.; • історію становлення та розвитку закладів вищої освіти в Україні та світі. • принципи ергономіки робочого часу викладача; • основи педагогічного менеджменту. 	<ul style="list-style-type: none"> • порівнювати традиційну та нову парадигми професійної освіти; • порівнювати і характеризувати особливості функціонування навчальних закладів, висвітлювати положення щодо організації в них навчально-виховного процесу. 	Здійснювати порівняльний аналіз та характеристику особливостей функціонування різних систем освіти.	Нести відповідальність за якісну розробку аналітичного матеріалу, звітів, доповідей.
2	Здатність організувати освітній процес, використовуючи адекватні методи, засоби та прийоми професійної підготовки; обґрунтування вибору методів, форм та засобів організації освітнього процесу	<ul style="list-style-type: none"> • Специфіку планування та організації освітнього процесу в умовах ЗВО; • сутність освітнього процесу; • особливості форм, методів і засобів організації освітнього процесу 	<ul style="list-style-type: none"> • Характеризувати організаційні форми навчання у ЗВО, засоби правильного використання у навчальному процесі; • визначати методи професійного навчання, які є адекватними щодо рівня здобувачів освіти 	Організувати освітній процес у ЗВО	Брати на себе відповідальність за обрані методи, засоби та прийоми професійного навчання у ЗВО
3	Здатність використовувати у професійній діяльності знання з особливостей дидактичних систем різного рівня і практики їх проектування.	<ul style="list-style-type: none"> • Ознаки і сутність навчально-виховного процесу як дидактичної системи; • ключові положення і проблематику сучасної дидактики вищої школи; ▪ сутність і принципи освітнього процесу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Застосовувати дидактичні знання і способи діяльності на практиці; • упроваджувати принципи навчання в професійній діяльності. 	Аналізувати та формулювати висновки на підставі аналізу інформації щодо використання у педагогічній практиці різноманітних дидактичних систем.	Нести відповідальність за якісну розробку та вибір дидактичних систем в освітній діяльності

4	Здатність використовувати у професійній діяльності знання з вибору та застосування форм та методів, педагогічних технологій навчання	<ul style="list-style-type: none"> • Принципи вибору форм, методів і засобів навчання у вищому навчальному закладі; • особливості методики проведення різних видів занять; • сучасні освітні технології 	<ul style="list-style-type: none"> • Володіти методикою проведення різних видів занять у вищій школі; • володіти сучасними формами і методами навчання; • обирати та впроваджувати форми, методи та педагогічні технології в освітній процес 	Організовувати та підтримувати доцільно педагогічну взаємодію та сприятливий психологічний клімат з учасниками освітнього процесу спрямований на оптимізацію навчальної діяльності	Нести відповідальність за якісну розробку та застосування форм, методів і педагогічних технологій в освітній діяльності
5	Здатність забезпечувати методику викладання дисциплін у вищій школі	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Особливості методики викладання соціально-гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін; ▪ специфіку застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ оптимально поєднувати загальнодидактичні методи, прийоми і засоби навчання, які застосовуються для організації освітнього процесу; ▪ володіти методиками викладання соціально-гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін; ▪ аналізувати та впроваджувати у власну діяльність теоретично обґрунтовані положення найсучаснішого педагогічного досвіду 	Демонструвати методику викладання дисциплін, враховуючи їх специфіку	Нести відповідальність за якість методики викладання дисциплін у вищих навчальних закладах

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі **результати навчання**:

1. Розуміти місце дисципліни в системі підготовки фахівця та її взаємозв'язки з іншими галузями знань і навчальними дисциплінами.

2. Знати і розуміти специфіку розвитку університетської освіти у світі.
3. Знати, розуміти та використовувати різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами, інноваційні методи навчання.
4. Продемонструвати фундаментальні знання в галузі педагогіки.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3 кредитів ЄКТС.

Розділ дисципліни 1. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні та за кордоном

Тема 1. Тенденції розвитку вищої медичної освіти в зарубіжних країнах.

Демократизація вищої освіти. Фундаменталізація освіти. Гуманітаризація і гуманізація освіти. Комп'ютеризація вищої освіти. Перехід до масової вищої освіти. Автоматизація переходу до самоуправління і виборів керівного складу ЗВО на всіх рівнях. Формування системи регулярного оцінювання ефективності роботи ЗВО з боку суспільства. Структура системи вищої освіти в США. Вища освіта Японії. Вища освіта Німеччини. Вища освіта Польщі. Вища освіта Франції.

Тема 2. Основні напрями розвитку сучасної системи вищої медичної освіти у світі.

Масовість та динамізм розвитку вищої школи. Орієнтація якості навчання на кінцевий результат. Впровадження безперервної освіти ("lifelong learning" – освіта протягом життя). Дистанційне навчання. Диверсифікація та інтернаціоналізація вищої освіти. Індивідуалізація вищої освіти. Спрямованість на науково-дослідницьку діяльність. Трансформація змісту вищої освіти.

Тема 3. Вплив міжнародних організацій на формування європейської політики у сфері освіти.

Міжнародні організації, що впливають на формування політики у сфері освіти. Міжнародні організації, що визначають розвиток університетської освіти. Міжнародні агенції з управління якістю освіти. Співпраця української вищої школи з міжнародними освітніми організаціями.

Тема 4. Фактори розвитку сучасної системи вищої медичної освіти в Україні.

Політико-економічна трансформація країни. Соціальна політика держави. Історичний досвід і національні особливості у сфері освіти. Загальні тенденції світового розвитку. Педагогічні чинники.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Напрямок підготовки 01 «Освіта / Педагогіка» (шифр і назва)	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки»	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 8, самостійної роботи студента – 82	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції
		2 год.
		Практичні, семінарські
		6 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		82 год.
Індивідуальні завдання:		
-		
Вид контролю: залік		

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин					
	Форма навчання (заочна)					
	усього	У тому числі				
лек		пр	лаб	інд	срс	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ дисципліни 1. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні та за кордоном						
Тема 1. Тенденції розвитку вищої медичної освіти в зарубіжних країнах	22	-	2	-	-	20
Тема 2. Основні напрями розвитку сучасної системи вищої медичної освіти у світі	24	2	1	-	-	21
Тема 3. Вплив міжнародних організацій на формування європейської політики у сфері освіти	22	-	1	-	-	21
Тема 4. Фактори розвитку сучасної системи вищої медичної освіти в Україні	22	-	2	-	-	20
Разом за розділом 1	90	2	6	-	-	82
Усього годин по дисципліні	90	2	6	-	-	82

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні напрями розвитку сучасної системи вищої медичної освіти у світі	2
Усього годин		2

5. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тенденції розвитку вищої медичної освіти в зарубіжних країнах	2
2	Основні напрями розвитку сучасної системи вищої медичної освіти у світі	1
3	Вплив міжнародних організацій на формування	1

	європейської політики у сфері освіти	
4	Фактори розвитку сучасної системи вищої медичної освіти в Україні	2
Усього годин		6

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тенденції розвитку вищої медичної освіти в зарубіжних країнах Заповнення порівняльної таблиці. Складання тез джерел літератури.	20
2	Основні напрями розвитку сучасної системи вищої медичної освіти у світі Складання опорного конспекту або схеми-конспекту, анотацій. Написати есе.	21
3	Вплив міжнародних організацій на формування європейської політики у сфері освіти Аналіз тексту і визначення ключових слів, складання словнику на їх основі.	21
4	Фактори розвитку сучасної системи вищої медичної освіти в Україні Складання таблиці або схеми.	20
Усього годин		82

9. Завдання для самостійної роботи

Підготовка до практичних занять. Опрацювання матеріалу за опорним конспектом. Робота з допоміжною літературою. Пошукова та аналітична робота.

10. Політика викладача (кафедри) Академічні очікування від студентів/-ок Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести

конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
  - пити безалкогольні напої;
  - фотографувати слайди презентацій;
  - брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).
- заборонено:
- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
  - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
  - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і

гідність

- колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

11. Методи навчання

- Вербальні (лекція, бесіда);
- наочні (ілюстрація);
- практичні (самостійна робота, кейс-метод, мозковий штурм, робота в парах, робота в групах, тестові завдання).

12. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди студентів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (за вибором): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 200 балів, мінімальна – 120 балів.

13. Форма оцінювання знань студентів

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік.

13.1 Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

Оцінювання студентів проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

13.2 Залік

Залік для дисциплін, вивчення яких завершено – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з дисципліни. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

14. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Плани самостійної роботи студентів.
4. Методичні розробки для викладача.
5. Методичні вказівки до практичних занять для студентів.
6. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів.
7. Питання та завдання до контролю засвоєння розділу.
8. Перелік питань до заліку.

15. Рекомендована література

Основна література

1. Аніловська Г. Я. Університетська освіта : навч. посіб. / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. – Львів : «Магнолія», 2006. – 370 с.
2. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч. посіб. / Л. В. Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 272 с.
3. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В. Г. Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабін. – Тернопіль: Навчальна книга, Богдан, 2004. – 384с.
4. Волошинов, С. А. and Осадчий, В. В. and Осадча, К. П. (2018) Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні. *Engineering and Educational Technologies*, 6 (4). pp. 38-46.
5. Гуськова, Н. Д. Особенности системы высшего профессионального образования во Франции [Текст] / Н. Д. Гуськова, Е. А. Неретина, Ю. Р. Еналеева // Университетское управление: практика и анализ. – 2012. – № 6. – С. 59–63.
6. Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні : монографія / [А. Ф. Павленко, Л. Л. Антонюк, Н. В. Василькова, Д. О. Ільницький та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. Ф. Павленка та д.е.н., проф. Л. Л. Антонюк. — К. : КНЕУ, 2014. — 350, [2] с.
7. Кайдалова Л. Г. та ін. Світовий досвід і тенденції розвитку університетської освіти : метод. рек. для магістрантів спец. 8.18010021 «Педагогіка вищої школи» / Л. Г. Кайдалова, Т. В. Лутаєва, Л. В. Штефан. – Х. : НФаУ, 2014. – 56 с.
8. Козієвська, О. Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід та українські перспективи [Текст] / О. Козієвська // Вища школа. – 2012. – № 7. – С. 30–39.
9. Степко, М. Світові тенденції розвитку систем вищої освіти та проблеми забезпечення якості й ефективності вищої освіти в Україні [Текст] / М. Степко // Вища школа. – 2013. – № 7. – С. 13–22.
10. Товканець, Г. В. Вища освіта за кордоном [Текст] / Г. В. Товканець // Університетська освіта [Текст] : навч.-метод. посібник / Г. В. Товканець. – К. : Кондор, 2011. – С. 131–154.

Допоміжна література

1. Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в

Україні : монографія / [А. Ф. Павленко, Л. Л. Антонюк, Н. В. Василькова, Д. О. Ільницький та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. Ф. Павленка та д.е.н., проф. Л. Л. Антонюк. — К. : КНЕУ, 2014. — 350, [2] с.

2. Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів: матеріали тез доп. VI міжнар. наук.-методол. семінару (18 трав. 2017 р.) / Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України; Хмельницький національний ун-т ; за заг. ред Н.М.Авшенюк, Н.М.Бідюк. – Київ - Хмельницький: Термінова поліграфія, 2017. – 228 с.

3. Ткачова Н. О. Сучасний стан освіти в розвинених країнах світу : навч. посіб. / Н. О. Ткачова. – Харків : Константа, 2004. – 116 с.

4. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / укл. : В. І. Лозова, А. В. Троцько, О. М. Іонова, С. Т. Золотухіна. – Х. : Віровець А. П. «Апостроф», 2011. – 408 с.

5. Штефан Л. В. Інноваційні технології в освіті : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. інженерно-педагогічних спеціальностей / Л. В. Штефан. – Х. : Вид-во «Друкарня Мадрид», 2012. – 174 с.

6. Шубартовський Г. Інтернаціоналізація університетської освіти / Г. Шубартовський // Вища школа. – 2011. – № 4. – С. 59-62.

16. Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал.
2. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
3. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

17. Перелік питань до заліку

1. Сутність понять «університет», «університетська освіта».
2. Парадигми університетської освіти.
3. Головні концептуальні чинники розвитку освіти на початку ХХІ ст.
4. Міжнародні організації, що впливають на формування політики у сфері освіти.
5. Міжнародні організації, що визначають розвиток університетської освіти.
6. Міжнародні агенції з управління якості вищої освіти.
7. Співпраця української вищої школи з міжнародними освітніми організаціями.
8. Євроінтеграція як соціально-економічний процес.
9. Чинники євроінтеграції вищої освіти.
10. Історія процесу євроінтеграції в галузі освіти.
11. Сприяння європейській співпраці із забезпечення якості вищої освіти.
12. Основні завдання, принципи створення зони європейської вищої освіти.
13. Інтернаціоналізація вищої освіти.
14. Класична та посткласична моделі університетської освіти.
15. Унітарна та бінарна системи вищої освіти в сучасному освітньому просторі.
16. Характеристика систем вищої освіти в країнах США.
17. Основні моделі університетської освіти.
18. Основні типи ЗВО у провідних країнах світу. Відмінність і подібність систем вищої освіти України та європейських держав.
19. Запровадження у систему вищої освіти Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).
20. Системи обліку успішності навчання студентів. Перспективи та переваги ECTS.
21. Характеристика систем вищої освіти в країнах Європи.
22. Характеристика систем вищої освіти в країнах Азії.
23. Порівняльна характеристика системи вищої освіти США та України.
24. Порівняльна характеристика системи вищої освіти України та Японії.
25. Порівняльна характеристика системи вищої освіти України та Німеччини.
26. Порівняльна характеристика системи вищої освіти України та Польщі.
27. Порівняльна характеристика системи вищої освіти України та Франції.